

November 2012

1. 11. 1822 – v Hornej Mičinej sa narodil August Horislav Škultéty, evanjelický kňaz, publicista, vydavateľ a redaktor, zberateľ a upravovateľ ľudových piesní, hudobný skladateľ (190. výročie)

3. 11. 1732 – v Banskej Bystrici sa narodil Michal Sinovic, evanjelický kňaz, senior, superintendent banského dištriktu, účastník Peštianskej synody r. 1791 (280. výročie)

3. 11. 1852 – v Španej Doline sa narodil Andrej Štollmann, maliar oltárnych obrazov profesor evanjelického gymnázia v Banskej Bystrici (160. výročie)

3. 11. 1912 – v Moravskom Lieskovom zomrel Jozef Hollý, evanjelický kňaz, dramatik, autor charakteristických diel slovenskej drámy – *Kuba, Geľa Sebechlebského, Mánotratného syna* a i. (100. výročie)

4. 11. 1902 – v Jasenovej zomrel Miloslav Krčméry, evanjelický kňaz, náboženský spisovateľ, hudobný skladateľ, publicista, šíriteľ osvety v oblasti, tajomník Transcacia, spoluzakladateľ a redaktor *Stráže na Sione* (110. výročie)

4. 11. 1902 – v Kežmarku zomrel Štefan Karol Linberger, evanjelický kňaz, pedagóg, senior, učiteľ na evanjelickom kolégiu v Prešove a riaditeľ učiteľského ústavu v Oberschützene, cirkevný publicista, autor náboženských a cirkevnohistorických diel (110. výročie)

4. 11. 1947 – v Budapešti zomrel Alexander Raffay, evanjelický kňaz, profesor Teologickej akadémie v Bratislave, biskup banského dištriktu, prekladateľ Novej zmluvy, cirkevný historik, vydavateľ náboženskovo-výchovnej a vzdelávacej literatúry, cirkevný publicista, zakladateľ a redaktor evanjelických periodík, jeden z najplodnejších evanjelických autorov svojej doby, tajomník *Uhorskej protestantskej spoločnosti*, predseda *Spolku uhorských evanjelických kňazov*, člen Hornej snemovne maďarského parlamentu počas II. svetovej vojny (65. výročie)

5. 11. 1912 – v Budapešti zomrel Andrej Sokolík, pedagóg, redaktor, publicista, profesor patronátneho gymnázia v Revúcej, organizátor kultúrneho života, divadelný ochotník, vedúca osobnosť *kníhkupecko-nakladateľského spolku* v Martine, knihovník knižnice Národného domu v Martine a *Muzeálnej slovenskej spoločnosti*, vydavateľ, básnik (100. výročie)

6. 11. 1767 – v Spišskej Novej Vsi sa narodil Martin Liedemann, evanjelický kňaz, profesor a rektor levočského lýcea, didaktik, člen učených spoločností v Jene (zomrel v Tirgu Mureși 14. 4. 1837) – 245. a 175. výročie

6. 11. 1792 – v Rochovciach sa narodil Martin Sucháň, lekár, publicista, spisovateľ, krajský lekár v Pešti, spolupracovník J. Kollára a M. Hamuljaka, aktívny člen peštianskeho okruhu slovenských vzdelancov, dozorca slovenského ev. a. v. cirkevného zboru v Pešti, autor odborných medicínskych príspevkov, novelistických próz, zberateľ a upravovateľ slovenských ľudových piesní, spoluzakladateľ *Spolku milovníkov reči a literatúry slovenskej* (220. výročie)

6. 11. 1832 – založenie **podporného spolku *Gustav-Adolf-Werk* v Lipsku** na základe iniciatívy superintendenta Christiana Gottloba Grossmanna (najstaršieho charitatívneho a podporného združenia v Nemecku, pôsobiaceho v európskom i celosvetovom kontexte) pri príležitosti 200. výročia smrti Gustavall. Adolfa (podľa juliánskeho kalendára) – 180. výročie

7. 11. 1732 – v **Horných Ozorovciach sa narodil Jozef Fernet**, evanjelický kňaz, náboženský spisovateľ, banksý podnikateľ, potomok francúzskej hugenotskej rodiny (280. výročie)

7. 11. 1787 – v **Levoči zomrel Eliáš Chrastina**, pedagóg, rektor kolégia v Prešove a gymnázia v Levoči, básnik, zberateľ kníh, záujemca o alchýmiu (225. výročie)

7. 11. 1897 – vo **Važci sa narodil Michal Lúčanský**, evanjelický kňaz, teológ, redaktor, básnik, profesor systematickej teológie v Kaunase a Bratislave, autor učebných textov pre štúdium teológie, cirkevný publicista, predseda SEM (115. výročie)

7. 11. 1992 – v **Prahe zomrel na následky automobilovej nehody (1. 9.) Alexander Dubček**, politik, reprezentant reformného prúdu v 60. rokoch a symbol Pražskej jari, jedna z najvýznamnejších osobností českých a slovenských dejín druhej polovice 20. storočia (20. výročie)

8. 11. 1867 – v **Ostrej Lúke sa narodil Mikuláš Ostrolúcky**, statkár, právnik, zvolenský župan a predstaviteľ štátnej správy, poslanec parlamentu, mecén a funkcionár evanjelickej cirkvi, predseda *Lutherovej spoločnosti* (zomrel v Bratislave. 11. 1947) – 145. a 65. výročie

11. 11. 1732 – v **Spišskom Podhradí sa narodil Jonáš Andrej Czirbesz**, evanjelický kňaz, senior Trinástich spišských miest, prírodovedec a historik, bádateľ Vysokých Tatier a dejín Spiša, autor odborných geografických a historických prác, zberateľ prírodnín, archiválií a numizmatik (280. výročie)

11. 11. 1757 – v **Šoproni zomrel Ján Bohumír Ertel**, evanjelický kňaz, jazykovedec, orientalista, autor duchovných piesní a ich prekladov, náboženský spisovateľ (255. výročie)

12. 11. 1842 – v **Liptovskom Mikuláši sa narodil Peter Dobroslav Bella-Horal**, básnik a prekladateľ (170. výročie)

12. 11. 1847 – v **Tisovci zomrel Ján Daxner**, statkár, stoličný hodnostár, dozorca cirkevného zboru v Tisovci, podporovateľ úsilia superintendenta P. Jozeffyho, ktorý sa stal známym zrušením poddanských povinností na svojom majetku ešte pred marcom 1848 (165. výročie)

15. 11. 1732 – v **Košiciach sa narodil Ján Hermann**, evanjelický kňaz, senior, homiletik, autor poézie, duchovných piesní a modlitieb (zomrel 7. 4. 1807 v Levoči) – 280. a 205. výročie

16. 11. 1632 – v bitke pri Lützene neďaleko Lipska, v ktorej Švédi zvíťazili nad cisárskym vojskom Albrechta z Valdštejna, padol švédsky kráľ a obranca evanjelickej viery **Gustav II. Adolf**, nazývaný *Levom severu* (380. výročie)

16. 11. 1817 – v **Martine sa narodil Martin Kramár**, evanjelický kňaz, učiteľ, profesor a správca evanjelického patronátneho gymnázia v Martine, organizátor divadelného života

v Martine, zakladateľ spolku miernosti, čitateľského spolku, knižnice a alumnea v Martine, druhý tajomník Matice slovenskej (195. výročie)

18. 11. 1877 – v Brezne sa narodil Oto Škrovina, evanjelický kňaz, senior, cirkevný historik, publicista, národný a verejný pracovník, člen generálneho presbyterstva, predseda Generálnej podporovne ECAV na Slovensku, iniciátor založenia SEM-u, redaktor časopisu *Evanjelická mládež*, obhajca samourčovacieho práva Slovákov a stúpenec česko-slovenskej vzájomnosti, pre národné presvedčenie pred r. 1918 perzekvovaný, signatár Martinskej deklarácie, člen a pokladník SNR, člen správy finančných a hospodárskych ústavov, vedenia *Živeny* a *Matice slovenskej*, organizátor cirkevného a kultúrneho života na Slovensku a charitatívnych aktivít ECAV (135. výročie)

18. 11. 1907 – v Liptovskej Sielnici sa narodil Andrej Plávka, básnik, národný umelec, riaditeľ vydavateľstva *Tatran* a predseda *Zväzu slovenských spisovateľov*, kultúrny a politický činiteľ (zomrel 11. 7. 1982 v Bratislave) – 105. a 30. výročie

21. - 23. 11. 1937 – v Ružomberku sa konala vedecká teologická konferencia ECAV, prvá svojho druhu na Slovensku, jej účastníci venovali pozornosť aj analýze totalitárnych prúdov modernej doby z pohľadu kresťana – evanjelika (75. výročie)

23. 11. 1967 – v Bratislave zomrel Ján Vladimír Jamnický, evanjelický kňaz, profesor Teologickej akadémie, Teologickej vysokej školy ECAV na Slovensku (a jej dekan), SEBF, cirkevný historik, autor vysokoškolských skrípt z liturgiky, homiletiky, pastorálnej teológie, katechetiky a cirkevného práva, cirkevný publicista (45. výročie)

23. 11. 1987 – v Bratislave zomrel Daniel Okáli, básnik, prozaik, literárny kritik a publicista, literárny historik, spoluzakladateľ ľavicovej revue DAV, diplomat a štátny činiteľ, vedecký pracovník SAV, funkcionár Matice slovenskej (25. výročie)

24. 11. 1572 – v Edinburghu zomrel škótsky reformátor John Knox, jedna z hlavných osobností kalvínskej vetvy reformácie na Britských ostrovoch (440. výročie)

24. – 25. 11. 1597 – synoda v Levoči vyslovila súhlas s Formulou svornosti, ale z politických dôvodov ešte netrvala na povinnosti kňazov podpísať ju, túto povinnosť uzákonila až Žilinská synoda roku 1610 (415. výročie)

24. 11. 1757 – v Bratislave zomrel Eliáš Milec, evanjelický kňaz, náboženský spisovateľ, popredný predstaviteľ pietizmu na Slovensku, prekladateľ diel osobností nemeckého pietizmu (255. výročie)

25. 11. 1837 – v Liptovskej Sielnici sa narodil Peter Adolf Záturecký, učiteľ, publicista, národný a kultúrny pracovník, etnograf, zberateľ ústnej ľudovej slovesnosti, najmä prísloví, porekadiel a úsloví, redaktor evanjelických pedagogických periodík a autor učebníc (175. výročie)

25. 11. 1782 – v Rimavskom Brezove sa narodil Ján Valentinyi, evanjelický kňaz, senior, náboženský spisovateľ a autor príležitostnej latinskej poézie (230. výročie)

25. 11. 1912 – v Hybiach sa narodil Ondrej Ďumbala, letec, dôstojník, veliteľ 13. Letky SVZ na východnom fronte, Školy leteckého dorastu v Banskej Bystrici a Leteckej skupiny 1. ČSA na Slovensku, účastník SNP (100. výročie)

25. 11. 1927 – ustanovujúce valné zhromaždenie *Hurbanovej evanjelickej spoločnosti literárnej v Banskej Bystrici*, spolku pre vydávanie a šírenie evanjelickej literatúry, založeného na podnet biskupa Samuela Zocha, za prvého predsedu zvolili Dr. Jura Janošku (85. výročie)

26. 11. 1722 – v Modre sa narodil Ján Jacobaei, evanjelický kňaz, náboženský spisovateľ, autor duchovných piesní a kázní, biografických portrétov (290. výročie)

27. 11. 1802 – v Mengusovciach sa narodil Michal Šoltés, národný pracovník, publicista, organizátor ochotníckeho divadla a spolkového života, rozširovateľ slovenskej tlače (zomrel vo Važci 6. 9. 1862) – 210. a 150. výročie

28. 11. 1922 – ukončila svoju činnosť Generálna rada ECAV, dočasný správny orgán cirkvi po r. 1918, ktorého posledným úradným aktom bolo vyhlásenie výsledkov volieb najvyšších cirkevných hodnostárov (90. výročie)

29. 11. 1897 – na Turej Lúke sa narodil Štefan Zima, evanjelický kňaz, autor teologických prác a duchovných piesní, redaktor cirkevnej tlače, prekladateľ duchovných piesní, cirkevno-krajanský činiteľ v USA, aktivista amerického *Národného zväzu slovenských evanjelikov* počas II. svetovej vojny, senior v Detroite (115. výročie)

30. 11. 1617 – vo Weimare zomrel Albert Grauer (Grawer), pedagóg, teológ, generálny superintendent weimarský, účastník *kežmarského kolokvia* 1594 – 1595) k otázkam kryptokalvinizmu (395. výročie)

30. 11. 1862 – v Badíne sa narodila Mária Izáková, pedagogička, stredoškolská profesorka, riaditeľka evanjelických dievčenských stredných škôl v Köszegu a Modre, významná osobnosť evanjelického školstva na Slovensku (150. výročie)

30. 11. 1887 – v Brezovej p. Bradlom sa narodil Juraj Tvarožek, architekt, jeden z najvýznamnejších predstaviteľov slovenskej architektúry medzivojnového obdobia (125. výročie)

november 1517 – bardejovskí obchodníci priniesli domov správy o Lutherovom vystúpení vo Wittenbergu, prvá zaznamenaná správa o reflexii tejto udalosti na Slovensku (495. výročie)

Zdroj: Karol Dzurik, Tranovský kalendár na rok 2012